

# Vakre Vindafjord

## Steds- og næringsutvikling i Vindafjord kommune

Oppsummering fra idéverksted 3. mai 2022

Irene Grastveit  
Nordic Edge

**NORDIC**  
**E**EDGE





# Bakgrunn og formål

Vindafjord kommune er bevisst behovet for en målrettet innsats for å opprettholde og styrke sin attraktivitet som både bosted, arbeidssted og reisemål.

Gjennom et samarbeid med innovasjonsklyngen Nordic Edge og Rogaland fylkeskommune er ambisjonen å identifisere konkrete steds- og næringsutviklingsprosjekt som bygger på den spisskompetansen og de fortrinnene Vindafjord har, og de mulighetene vi har til å bruke ressurser på å skape nye tilbud. Målet er å styrke bostedsattraktivitet, besøksattraktivitet og næringsattraktivitet i Vindafjord.

Det nasjonale 'Veikartet for smarte og bærekraftige byer og lokalsamfunn' utgjør startpunktet. Gjennom bred, lokal involvering, og med bidrag fra eksterne miljøer, er målet

å engasjere lokalt og vise igjen nasjonalt. Vi ønsker å bevise at Vindafjord både har vilje og evne til å tenke nytt omkring verdiskaping i en distriktskommune.

Nå er utfordringen å bevise overfor egne innbyggere, bedrifter og det politiske miljøet at en makter å gå fra plan til handling, og få konkrete resultater av næringsutviklingsarbeidet. Gjennom å engasjere lokale krefter, og samtidig bringe inn eksterne bidrag fra miljøer som kan inspirere og danne grunnlag for nye samarbeidskonstellasjoner, tror vi at det er mulig å få til en helhetlig bærekraftig utvikling hvor nye bedrifter kan etableres og utvikles, og hvor flere ønsker å bo på, og besøke Vindafjord.

# Proessen

Arbeidsmetodikken i prosjektet er hentet fra 'Rogalands-modellen', som inngår i Rogaland fylkeskommunes virkemiddelprogram, og som er spesifikt innrettet mot distriktskommuner. Her handler det om å ta tak i lokale utfordringer og fortrinn, og snu disse til muligheter for nyskaping og innovasjon – med mål om å oppnå positive effekter både ift næringsutvikling og stedsutvikling.

Vi har lagt opp til en 'rett-på-sak' prosess som mulig, hvor ideen er å bygge videre på de fortrinn og muligheter som finnes i Vindafjord allerede. Tanken er at dette kan resultere i gode innspill til kommunens plan- og næringsutviklingsarbeid. Det handler altså om å forsterke det arbeidet som allerede gjøres i regi av kommunen, men da med mer involvering av innbyggerne, og med nye former for samarbeid.

**Proessen totalt sett er inndelt i tre faser:**

## Steg 1: Innsikt

- Kartlegging av Vindafjords utfordringer og fortrinn
- Kunnskap om mulige barrierer som må adresseres for å kunne omsette ambisjoner til handling
- Identifisere miljøer og personer som kan bidra til nytenking og innovasjon

## Steg 2: Utsikt

- anbefalinger mht satsingsområder og mulige utviklingsprosjekter
- Forankring og engasjement innad i kommunen
- Identifisering av interne og eksterne miljøer som kan bidra med kompetanse, kapital og gjennomføringsevne

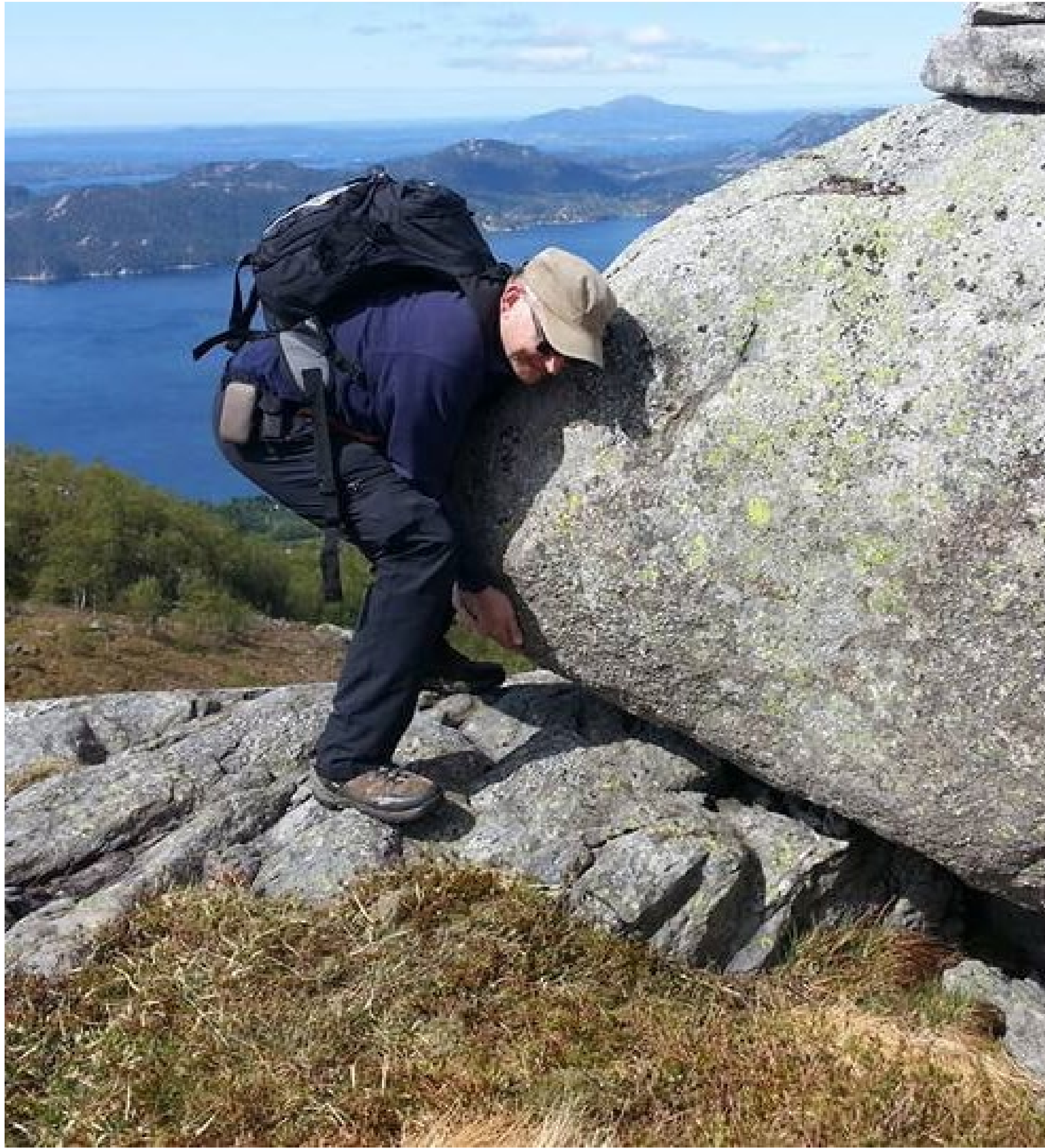
## Steg 3: Oppsikt

- Utvelgelse og igangsetting av konkrete prosjekter
- Finansiering og medvirkning
- Kommunikasjon/PR som stiller Vindafjord i et godt lys

Nordic Edge er engasjert som fasilitator og veileder for prosessen, og vil bistå Vindafjord med å identifisere ett eller flere utviklings-/innovasjonsprosjekter som kan bidra til flere arbeidsplasser, positiv stedsutvikling og økt bolyst i Vindafjord kommune.

Innenfor rammen av dette prosjektet er det i første omgang steg 1 og 2 som vil adresseres. En eventuell videre rolle for Nordic Edge kan diskuteres de to første stegene er konkludert.







# Stedsattraktivitet

Hva gjør et sted – en kommune, en by eller et tettsted – attraktivt? I henhold til forskning som Telemarksforskning har gjort over lang tid i distriktskommuner, så er attraktiviteten til et sted er summen av følgende faktorer:



Godt samarbeid og vilje til endring er fundamentet for å gjøre noe med et steds attraktivitet. Uten dette vil effektene av steds- og næringsutviklingsinitiativ utebli.

Stedlig identitet og kultur handler om stolthet over et steds historiske og kulturelle tradisjoner, og en følelse tilhørighet til noe som binder innbyggerne sammen, gjør dem stolte over stedet.

Areal og bygninger handler om hvordan man forvalter de fysiske ressursene i kommunen, ofte i samarbeid med private utbyggere og grunneiere. Boligtilbud, skoler, møteplasser ligger også i denne kategorien.

Goder og tjenester favner bl.a aktiviteter, opplevelser, mobilitet/transport, arbeidsplasser og kommunale tjenester. Summen av de nevnte faktorer bestemmer langt på vei det omdømme et sted opparbeider seg. Omdømmet kan også påvirkes av markedsføring (place branding), men er det ikke substans i de andre faktorene, så vil fort dette bli avkledd. Desto viktigere at det er samsvar mellom det som loves og det som oppleves.







# Satsingsområder

Vindafjord har definert tre satsingsområder:

- 1. Økt bolyst**
- 2. Økt skaperlyst**
- 3. Økt besøkslyst**



I tillegg er transport/mobilitet og markedsføring områder som Vindafjord ser som viktige for å lykkes med disse tre satsingsområdene.

I det følgende vil vi gjengi resultatene fra idéverkstedet for hvert av de tre satsingsområdene.



# 1. Økt bolyst





# 1. Økt bolyst

## Transport/infrastruktur

- Gratis offentlig transport for ungdom – kjøreordning (sjåfør/bilpassasjerer)/korresponderende buss med fritidsaktiviteter
- Beholde båt og ferje + bedre kollektivtilbud
- Fiber og telefondekning
- Mobilt skitrek
- Bedre veier
- Ladepunkt

## Handel

- Butikk/treffsted på Bjoa + handlebuss
- Kort avstand mellom handel, næring, fjell og fjord

## Skole/barnehage/SFO

- Skole og barnehage i hver bygd
- Gratis SFO og barnehage
- Fokus delingsøkonomi (app)

## Boligbygging

- Attraktive ulike tomter/størrelser: Flere større tomter – store ubebodde områder med panoramautsikt. Sentralt og utenfor sentrum. "Bakkebygrenda" store tomter
- Subsidierte/billige flotte tomter
- Ferdig pakke: båt, bil og hus
- Tilrettelegge for alle livsfaser – tilpasse for å kunne leve hele livet i bygda
- Lettere å få bygge på hjemmegårder + småbrukstomter 5-10 dekar
- Dynamisk/fleksibel reguleringsplan
- Korte ned søknadsprosesser ved bygging/flere saksbehandlere
- Smart hus/økolandsby
- Boplikt minus eiendomsskatt de første 10 årene
- Ungdomsboliger/startboliger
- Reduserte avgifter

## Spille på kulturlivet i bygdene

- Fritidsaktiviteter
- App; hva skjer i hver bygd

## Markedsføring av hva vi har å tilby

- Eks. 'Unikt lys på Bjoa'

## Beliggenhetsfordeler

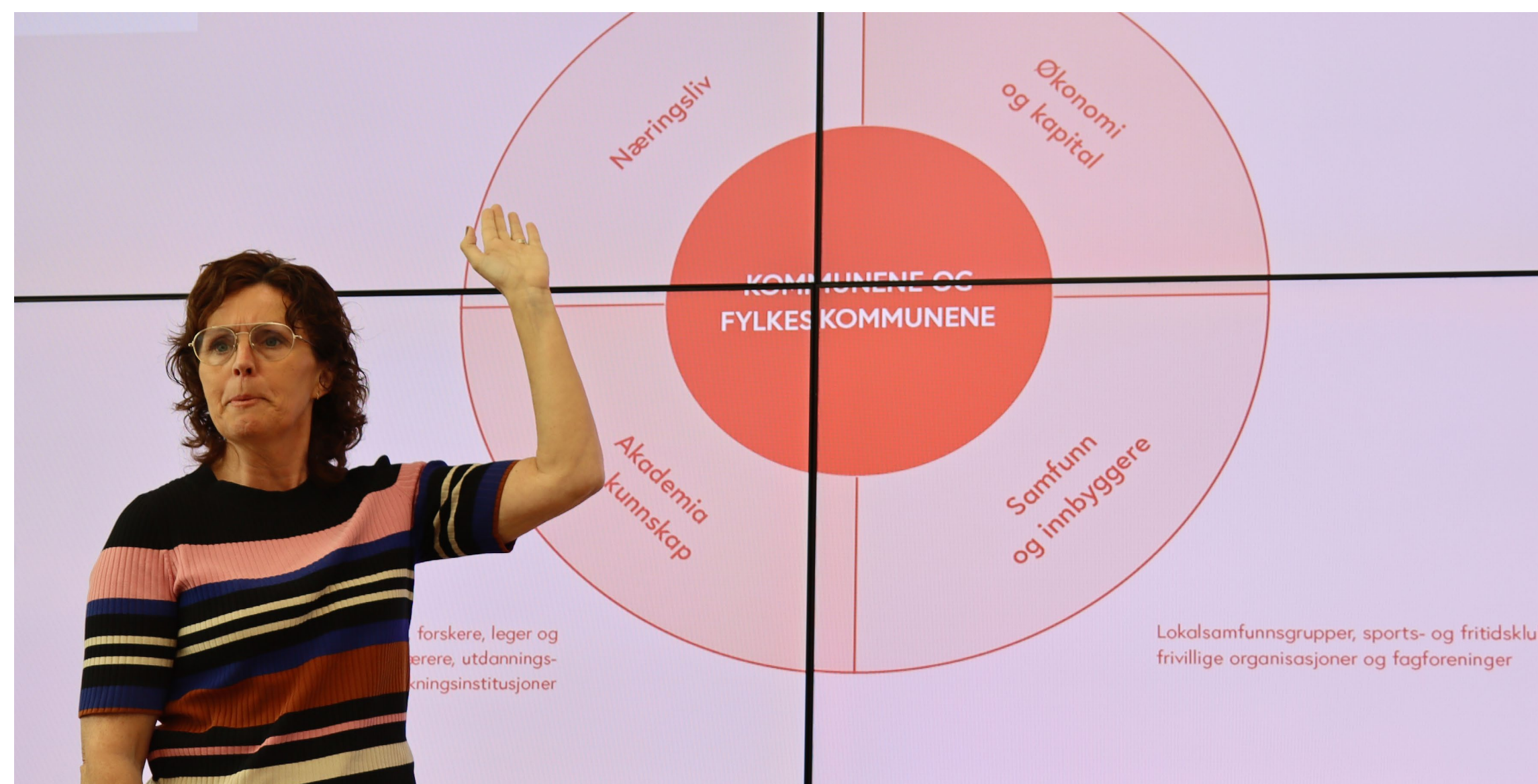
- Nærhet til fjord og fjell
- Imsland har nærhet til Ryfylke
- Næringsliv som trenger kompetanse/medarbeider

## Ulike innspill/ideer

- Vikebygd har et bra samhold
- Fadderordning for nytilflyttede og andre 'velkomst-/inkluderings tiltak'



## 2. Økt skaperlyst





## 2. Økt skaperlyst

### Reiseliv

#### *Transport*

- Båtturer med ulike opplevelser med og uten overnatting
- Bedre veier – vei med hel asfalt
- Infrastruktur: fiber/tlf dekning
- Behold/øk ferjetilbud og rutebåt

#### *Servering*

- Strandcafé

#### *Overnatting*

- Kople til turisme – retrocamp og innendørs camping
- Bobilcamping og ordinær camping – Vikebygd/Bjoa
- Unike overnattingsplasser.
- Hyttefelt og hytteservice

#### *Aktiviteter*

- Zip line
- Gondolbane – Trodlanipa, Via Ferrata
- Gråhorga – gondoler Kvaløy

### Næringsssamarbeid

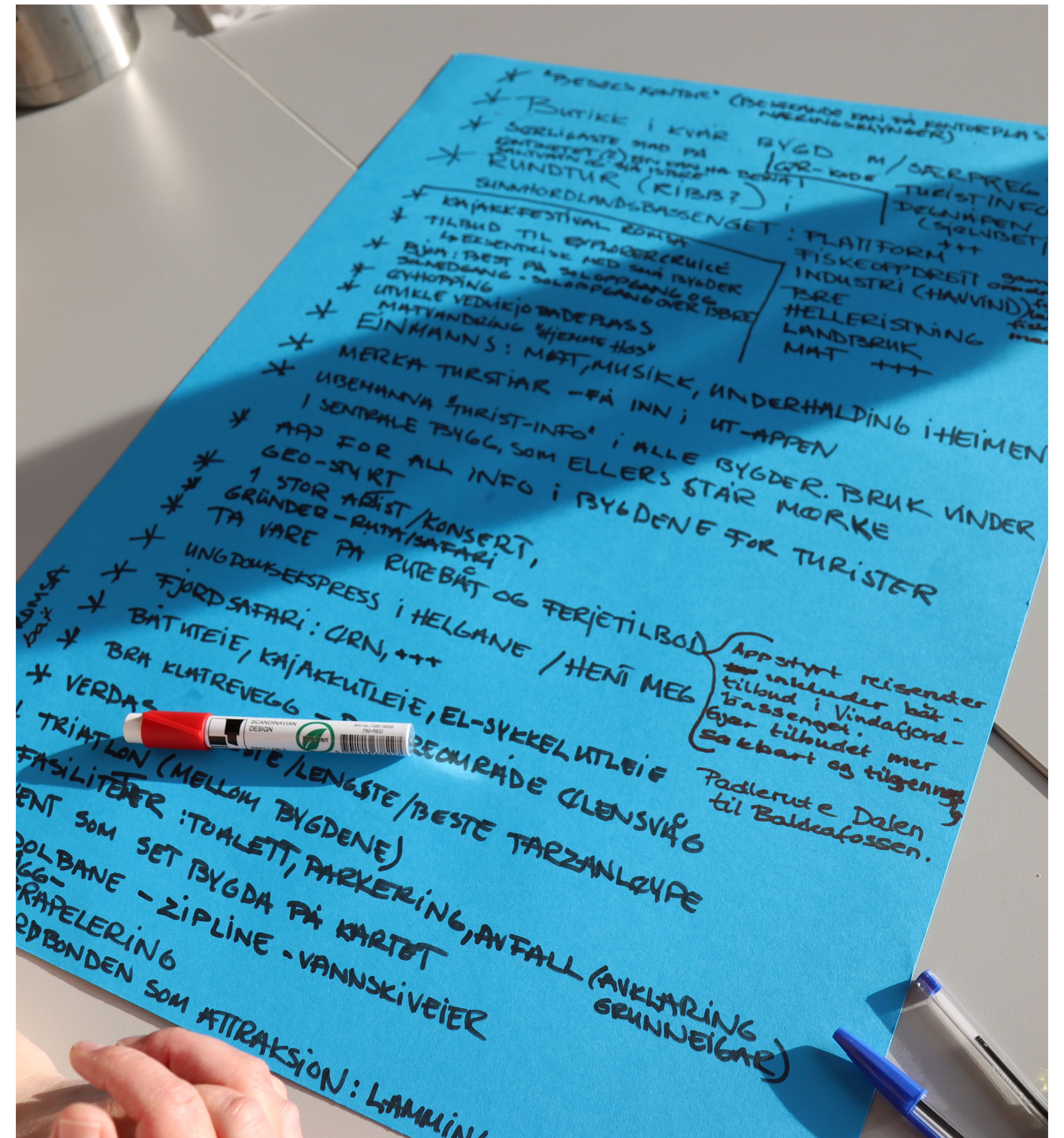
- Mini næringsklynger i alle bygder
- Forutsetninger for å lykkes – kommunal tilrettelegging og velvilje
- Samarbeid om tjenesteyting (helse og omsorg) – teste ut nye modeller som kan redusere reisetid for kommunen. Vi er små og gode
- Kommunen må ta grep, ellers mister vi flere næringsaktører
- Felles velferdstilbud på tvers av bedrifter (hytter, båter...)
- Ulike unike kompetansemiljø-/personer tilbys felles kontor – kompetansehub/kontorfellesskap (med sjøutsikt). Fjernkontor som erstatning for hjemmekontor. "Drøsestove"
- Samkjøre kommunale tjenester i bygda
- Utnytt næringstomt
  - Aksland er regulert
  - Kraftlinje fra Suldal
  - Batterifabrikk-/produsenter trenger areal/tomter

### Diverse

- Tømmerkai på Utbjoa
- En liten jernvarehandel
- Vaktmestertjenester; "handy hands"
- Unikt: bensin/dieselfylling ved sjø Bjoa/Imsland
- Søndagsåpen butikk Kvaløy
- Økt aktivitet i eksisterende industriområder
- Egen strømforsyning med kjernekraftverk
- Stort potensiale i Vikebygd:
  - Dypvannskai
  - Ankringsområde
  - Sentralt plassert skipslei
  - Mulighet for drivstoff for båt bør på plass
- Sunnhordalandsbassenget
  - Plattform
  - Fiskeoppdrett
  - Havvind



### 3. Økt besøkslyst





### 3. Økt besøkslyst

#### Overnatting

- Tretopphytter – ekstrem/unik design
- Undervannshytter
- Oljeplattform airbnb
- Retrocamp
- Bobilcamp

NB! Fasiliteter for avfall, toalettbesøk m.m.

#### Festivaler/kulturelle opplevelser

- Eventer som setter bygda på kartet
- Festivalplass – ta fiskefestivalen opp ett nivå
- Vinterfestival
- Kurs- og klubbkvelder – høst/vinter
- Vintercup i fotball
- Kjent artist konsert

#### Naturbaserte aktiviteter

- Aktiv turisme; har masse vi kan bygge videre på
- Bra klatrevegg, buldreområde Ølensvåg
- Turnett – merka turstier – inn i UT appen
- Sykkelutleie
- Hjortesafari med og uten jakt

- Knytte bygdene sammen m/ sykkelbar vei
- Randonee-tur i Imslandsfjellene
- Villmarksleir/teambuilding
- Klatreruter/zip-line
- Åpen gard – ku-/hjortesafari
- Tenke nytt i landbruket
- Bjoa: Best på soloppgang-/nedgang (oppgang over bre)
- Verdens beste 'Tarzan-løype'
- Rigg-rappellering
- Triatlon mellom bygdene

#### Fjord/havbaserte aktiviteter

- Båtutleie
- Øyhopping
- Utvikle Vedvikjo badeplass/Imsland
- Gjestebrygge
- Fjordsafari – ørn+++
- Båt-/kajakk-/kanoutleie
- En etasje til på stupe-/dødsetårn med bobleanlegg til landing
- Norges største vannsklie med draktutleie
- Rundtur med rib
- Kajakkfestival

- Tilbud til explorer cruise – eksotisk med småbygder
- Vannskiaktiviteter
- Elvesafari – rafting

#### Servering-/matopplevelser

- Matvandring "hjemme hos" – mat/musikk/underholdning hjemme

#### Ulike idèer

- Besøkskontor i næringsklynger
- Butikk med særpreg i hver bygd – butikk på hjul
- Sørligste sted i verden der en kan ha beina i saltvann mens en ser en isbre
- QR kode – døgnåpne tilbud
- Ubemanna turistinfo i alle bygder
- Bruk vinduer i sentrum som ellers står mørke
- App med bygdeinfo for turister – geostyrt
- Gocart
- Vindafjord-bonden som attraksjon; lamming++



